

טורן פונט יקוטיאל

001661

בן חינקה זלמן

נולד ב- 20.1.1930

נפטר - יי' אידר תש"ח 19.5.1948

בעת מילוי תפקידו.

פונט יקוטיאל ("קוטי")

בן זלמן וחינקה. נולד ב-20 בינואר 1930 בפתחתeker. למד בבית-הספר לילדי העובדים. עוד בהיותו תלמיד רך לימים הכירו מוריו בכרונוגרפיה. במשך לימודיו בגימנסיה "הרצליה" בתל-אביב נמשך הפיסיקה והחימיה וגמר את הגימנסיה במינוחד אחר מקצועות המתמטיקה, בהצטיינות במתמטיקה. היה חבר פעל ב"הנוער העובד" ובגדר"ע בפתחתeker. אם כי כל התופעות בטבע נראה בעיני כתופעות פיסיות או כנiosa מתמטית, הרי לאנשים הקרובים לו יותר נתגלה כנער רגש ליפוי, לנוף, אהב נrisk פורה בלב בצהה, שקיעת-חמה ונוף-הרים. איש-דרעים היה וקשרו מאד להוריו. עם סיום לימודיו התלבט בבחירה דרכו. הפל"ם משך את לבו: "פל"ם זה, עלייה, המאבק העיקרי עט הבריטים". כשהרך עם חבריו לגרעין ים, עלייה, המשיך העיקרי עט הבריטים. כשהרך עם חבריו לגרעין לכונרת הוסיף לחלום על עתיד משותף בכיבוש הים, אלא שהמלחמה אשר נחרגשה בינו לבין סיכלה תכניות אלו ויקוטיאל הייתה ללחם ביבשה. הוא נשלח לקורס מפקדי לוחות והשתתף אחרא-יכן בקרבות טבריה, רמת-יווחנן, משמר-העמק, צפת, פיצוץ גשר הבניאס והליתאני וכיבוש נבי-ירושע. כשבמק הירדן הוועד במערכה מול הצבא הסורי הפורץ אליו, נשלח עם חבריו לעזרה והגן בחירוף-נפש על מבואותיו. הקרב על צמח, ביום י' באדר תש"ח (19.5.1948), היה שייא פועלתו הצבאית ויום אחרון לחייו. המלחקה צעדה לעבר משטרת צמח. יקוטיאל פקד על כיתה האמין ביכולתה לבצע את המשימה. בית-הספר בצמח נכבש בסערה, ובשכנותו — המטרה: המשטרה. יקוטיאל פקד על חבלן לגשת עם חומר-גycz לפירצה ולהחריבה, אך הדבר לא עלה בידו. האובי, שהבחן במטרת הלחומים, החל להטיר אש על המקום. אז קם יקוטיאל, התפרק קדימה בראש כיתה, כשבידו האחת ה"טומי" ובשנייה הרימון. בהגיעו 3 מטרים לפני הפירצה נזירה במכונית-ירidea שארבה לו ונפל בו בمكانם ב-19.5.1948. הובא למנוחת-עולםם בדגניה א' ביום 21.5.1948. דפים לזכרו באו בחוברת "ארזים שנגדעו" של גרעין "ארז החולשים".

הקרבענות

הבר 28 | 48

אתה מיל ופסורה יסודות רשות או
שרבנות הבהה ?
גם פקודה על טלית ג'ז נמאנין
חלוציאל רוזי (חליעושים) וקייזר
שלמה (וותיגן).

נסלו נסעה מכביב ג'ז ג'ז פלאוי;
חטץ אכזרם וירושלים שכ מוח
וים, בית רוביינשטיין, מוזקיז
יעקב (וושלום), נחלת אחיהם, רוח
(סח).

תעל יעקב בין אפרהם, מרמת
אהרון ליד רוחבנה, נמל ג'ז במא
פקוב על כיבוש עכו.
טראידמן משה (מתל אביב, רוזו
הנביים סג) נמל בהרעת מקולות
ב'ז' במא.

גולדשטיין מרדכי בין דב (ט
תל-אביב רוח' כטר לעוד) נמל פחוות
אל אביב ג'ז במא,

סונט יקוטיאל בן זלמן מ-
טחנת תקווה רוח' סלמה נמל בטבריה

שתחקoth ג'ז במא
דזונברג גדרון (עקבוץ אילית
אנז) מון פטצעו שונגע ג'ז במא
וואגן בית-מחאמד.

בן-גט אליטזר (מחסובכת ט-
רוח) נמל גקדע על מג' ישע ג'ז
פאסרייל.

אומברזנט לוי ג'ז, נמל מהווע-
שת תאום ב'ז' במא,

יום שני, 26 באפריל.

העתונאים, שהגיעו למחירת החג, מודיעים באחוות של קידוש-הלבנה על הכרזת המלחמה של עבדאללה. הפרשנים שבחברה מוחשים ניחושים, ומצב-הרוח הוא של ערבי-מאורעות.

את המתיחות מפיג הפטנחרן פ'. שלא חש לבוא גם לנקיות-גבול זו, אבל חמישה רגעים לפני התחלת הקונצרט מופיע מפקד-המקום ומודיע על מצב הcken. כהרף-עין מתרוקן חדר האוכל, — איש לעמדתו ומוקומו.

מכבים את האורות. מתברר, כי שירות-מכוניות גדולה של ערבים מתקרבת לעבר גשר, אלא שהקלות הבוקעים מהם אינם מעדים על תרועת-מלחמה. בכיוות ילדיים וצעקות נשים וילדים ערביות לרוב מוכחאת, כי אין זו אלא שירה של פליטים ערבים, הנמלטים מן הארץ.

כיוון שכך, — חוררים כולנו אל חדר-האוכל, אלא שהשעה כבר קרובה לחצות. הפטנחרן מתרשם, כמובן, ממארע זה, אך השעה המאוחרת אינה מפחידה אותו כלל. הוא ניגש לפנסטר והצלילים מתמלטים מתחת לאצבעותיו ומהדרדים בכל המנה...

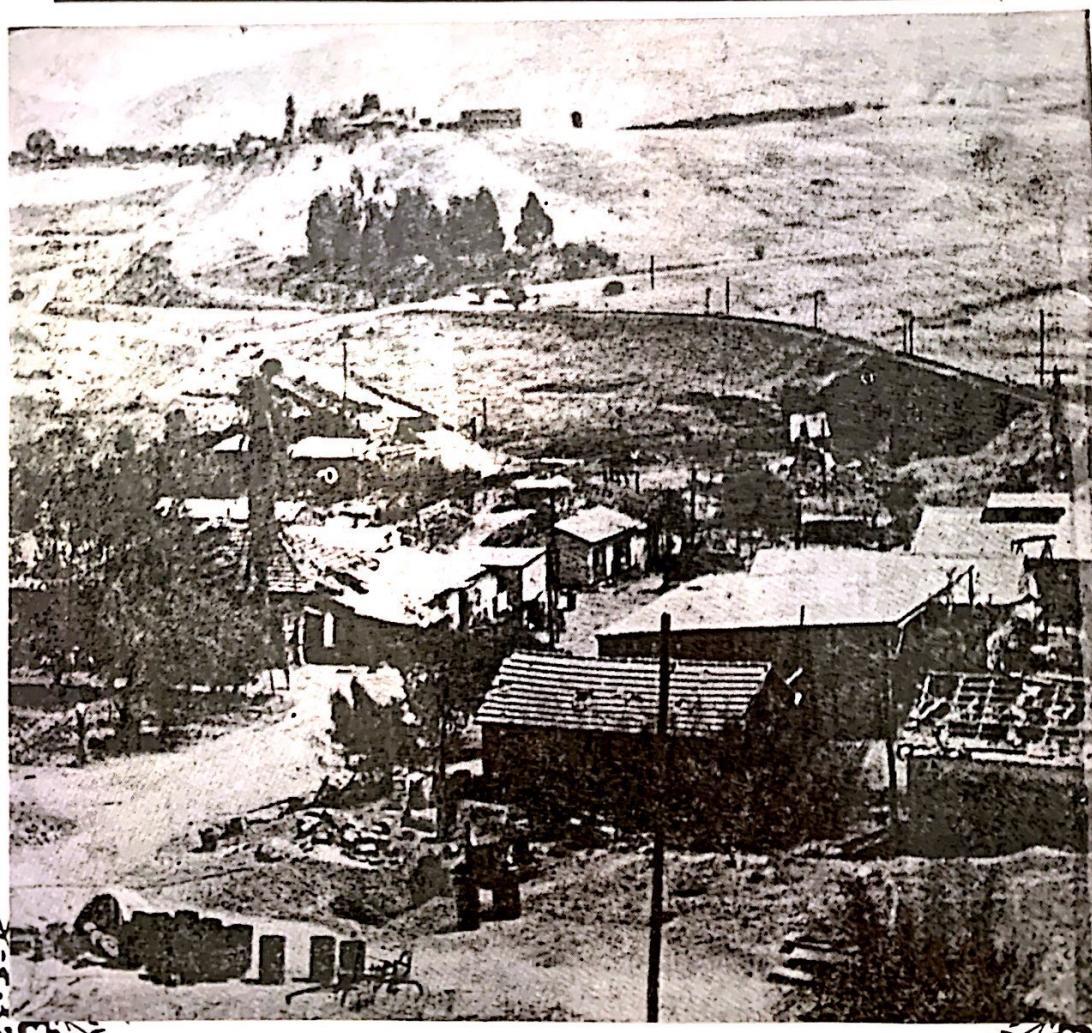
ה ח |יאר לו מישагו, כי היו אלה צילוי האקורד האחרון של ימי השקט?

יום שלישי, 27 באפריל.

בחמש אחר-הצהרים הגיעו פתאום משוריני הצבא הבריטי, הקיפו את בית-המשטרה וכיונו את לועי התותחים אל המחנה.

אותה שעה גילתה התצפית "עליה" דרמתית למדי: הדגל הבריטי שהמנסס על הבניין הורד בחפזון, דלת הברזל נפתחה, ומתוכה יצאו השוטרים הבריטיים, עלו בחפזון אל המשוריינים ונסעו להם כלעומת שבאו — לבסיסם הצבאי בבית-שאן.

הידיעה חלפה כברק: " הם פינו את המשטרה ! "

ש שמר דה ע מ ק, כישובים אחרים במרחבי-גוני, השתלבת במרקצת-המגן של הנפה, נפתליוי. כשהחול קאוקגי, ב-4 באפריל 1948, לתקוף את משמר-העמק, הוציאו הנפה והחטיבה כוחות לעורמה. כוחות אלו לא הספיקו כדי להשליך את קאוקגי הרחק אל בסיטי-טוצואג, מושוס שטומטיס היו, כיון שהחטיבה הייתה או בראשית התארגנותה, וכוחותיה, הקטנים לפירשעה, היו מתחווים בין נקודות-יווקד וಗישות נספות שהיו במרקח, כמו טבריה ועוד. אך הספיקו כוחות אלו, יחד עם אנשי-המשק, לבלום את ההתקפה בשני ימי הראשוניות, ואלו בימים הבאים הגיע הגדור הגדוד הראשון של הפלמ"ח ואתו יחד ייחדות של החטיבה, "כרמליה" ו"אלכסנדרוני" — פתחו בהתקפות נגד שהביסו את קאוקגי והרחקוו חזרה אל בסיטיו שב-מושולש".

ט ש מ ד י ה ע מ ק

ארבעה באפריל.

קבוצת הסיור שיצאה מן המשק הרגישה, כי במנגי (2.5 ק"מ דר'-'מו') מתלבצים ריכוז צבא סדייר, מכוניות «הסחר האדום» וכו'. הידיעה הועברה מיד אל מפקדת הנפה, לא עברה מהצית-שעה ובאה הודעה על 7 תותחים מוצבים בסביבה. רצים-מקשרים היו את הקשר בין הנקרה וקבוצת הסיור בעיר. בזו אחר זו באו ידיעות על הצבת מרגמות על «הר-הגעש», על ריכוזי אויב ברוביה-פוקה ונגרניריה.

מפקדת הנפה ביקשה להפריע תכונה זו ויוזמה לסקלה על ידי התקפה עורפית מצד הרי אפרים. ישבינו שבhari אפרים נצטו אמן, לעומת הcken, אך מאין תוספת כוחות מספיקים לא בוצעה הפקודה. האויב החלים את הנקוטיו באין מפריע.

בשעה זו נמצאו במשמר העמק 600 נפש, חציים ילדים. כל העובדים הוחזו מן השdotot, הילדים והזקנים הוכנו אל מתחת לגגות בטון. הלוחמים — בעמדות-האגנה. בשעה 4.50 החלה ההרעשה. היא הצטינה בעצמה רבה. לא נוכל להעריך את מספר הפוגומים שהומטרו על הנקרה במשך שעות אחדות. בחיפוי ההרעשה נשכה התקדמות חיל-הרגלים מרובי-הפוקה ונגרניריה. אותה שעה הופיעו בכביש 6 משורינים, התקדמו והגיעו עד גבול המשק. גם הם המטירו מכוניות-יריה אש לחפות על חיל-הרגלים.

התכנון הצבאי של האויב היה מצוין... הוא הילך מחלקות-מחלקות, בנות 40 איש כל אחת. יחד כ-400 איש. בחיפוי-אש של ארטילריה ומשוריינים שירו בזווית בטחון — נתנו לחיל-הרגלים את האפשרות להתקדם בביטחון עד גדר המשק. הגברנו את עצמת האש. לא יכולנו להעריך את יעילותה גם נגד משורינים.

"... וְכָה יַזְרִיק מֵהוֹכִיח אֲצָאוּ כְּחִימָה
אֶלָּה לְאַטְלֵץ הַבָּקָה הַסּוֹת גַּזְעָלָה."

מחלקות האויב התקדמות, ירדו לוADI, נעלמו מן העין. הפעלו את המרגמות בנות שני אינטש, אשר לא יכולו להזיק היוק כלשהו. ואף על פי כן תקפתם בהלה, ונסוגו. הטלפונים נותקו. בוכותן של תעלות-הקשר ורצים אמיצים שמרנו על המגע בין אמרdot.

העמדות. המשמש שקעה. היינו מוכנים להתקפת-משירין. (עדין לא ידענו, כי אין הם לוחמים בלבד). ריכזו את כוחותינו בכל הצללות וחיכינו להסתערות. נגד המשורינים לא היה נשך מתחאים. גם בקבוק-מולוטוב לא היו לנו. הודיענו بما שהיה: רימונים, וחיכינו להסתערות לא באהה. שמענו קולות, צפצופי משרוקיות, ירינו לעומתם. הם לא ענו. ליד הגדר נשמע רעש חזות. נזרק רימון. הושלך הם. לאחר הוברר, כי הגיעו עד הגדר ונאת וינו לפראזה. הרימון הפurious את מלאכתם.

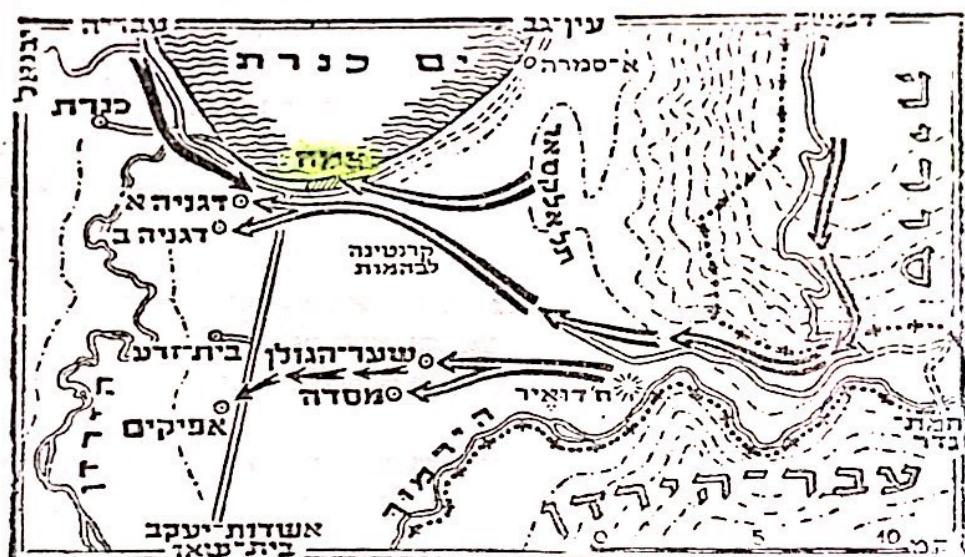
בشتים אחריו הגיעו בריגל כ-100 אנשי חיל'ש מן העמק (מן היחידות הראשונות שהתגבשו ב"גולני"). משומם מה לא עשו הערבים דבר, כדי לנתקנו ולסגור את הדרך מצד זה. לאחר שהאנשיים סעדו את לבם, נשלחו לעיר, לשמר מפני חדיות האויב לעיר.

ולחתקפו מן האגף אם מבוא הסתערות לפנות בוקר. ההתקפה לא באג' היה זה לילא, שהצריך חשבונ-נפש ופעילות ארגונית מוגברת. היו לנו הרוגים ופצועים. בנני-בטון, שביחסותם ריכזו את הילדים ואת הokaneים, נחפכו בקלות ע"י פגזי התותחים.

הקרב בו נפל

פרק חמ"ז קו ההגנה בצמ"ה

ב-04.30 החלה הרעתה צמת, שער-הגולן ומסדה. שגנרה והלכה מרצע לרגע. בעת ההיא נפרשו כ-30 שריוןinos מסווגים שניינים (בינויים טנקיים) בקשת רחבה מסביבות המחנה עד לביטין, והחלו להתקדם בפיור לעבר צמת. חיל-הרגלים הסורי לא השתף הפעם בתקפת. אלא חנה ממרחיק. ההרעה ערערה את כתמי החמר, ששימשו מסטור למגנים. החפירות לא היו עמוקות במידה מספקת, שוחות רובאים בלבד, שחסרו כל כיוסי-ראש. אנשים רבים נפגעו, ביניהם מפקדים. השריוןinos התקדמו תוך כדי האלפת פגויים לעבר העמדות. אחד התותחים הא.מ. שהוצב כנגד כלי הרכב, נפגע וthonא מן השימוש. הטנקים המתקרבים מדרכם איגפו את השכונה שמעבר לתחנת הרכבת. באוה שלנו, שהטיהה אש מאחד הבתים, נטלה את חסקו של חיל-הרגלים הסורי לנעו, וכך האיטה מעט את קצב התקדמותו של השריון. אבל, לא לזמן רב. ההרעות שבאו בכיוון ישר והאיגוף שמדרכם אילץ את המגנים לנוטש את עמדותיהם ולהתחליל לצתת מתח' צמת. ככל ניתן להוציא מתוכה את כל הפצועים. השריוןinos כיסו באשם את הרחובות והmplshim שבין הבתים. בתופת אש זו קשתה הנסיגة. האנשים זחלו בין הבתים ובכווצים ומספר הנפגעים נתרבה ותלו.

התנגדות רפהה וכמעט פסקה. השריוןinos החלו לנעו באין מפריע בשטח פתוח. המגנים נסוגים לעבר בנין המשטרה והלאה. מכונת היריה שהוצאה בבניין, מהפה על הנסיגים. בינוותם, תוך התקדמות הרכב הסורי, הופגה המשטרה הפגזה קשה, ושני טורים קרבו אליה כבמלחים, מתוך הרחוב הראשי ומעבר השטח הפתוח שמדרכם. רק עם הכבש הכפר, החל חיל-הרגלים הסורי להתקדם.

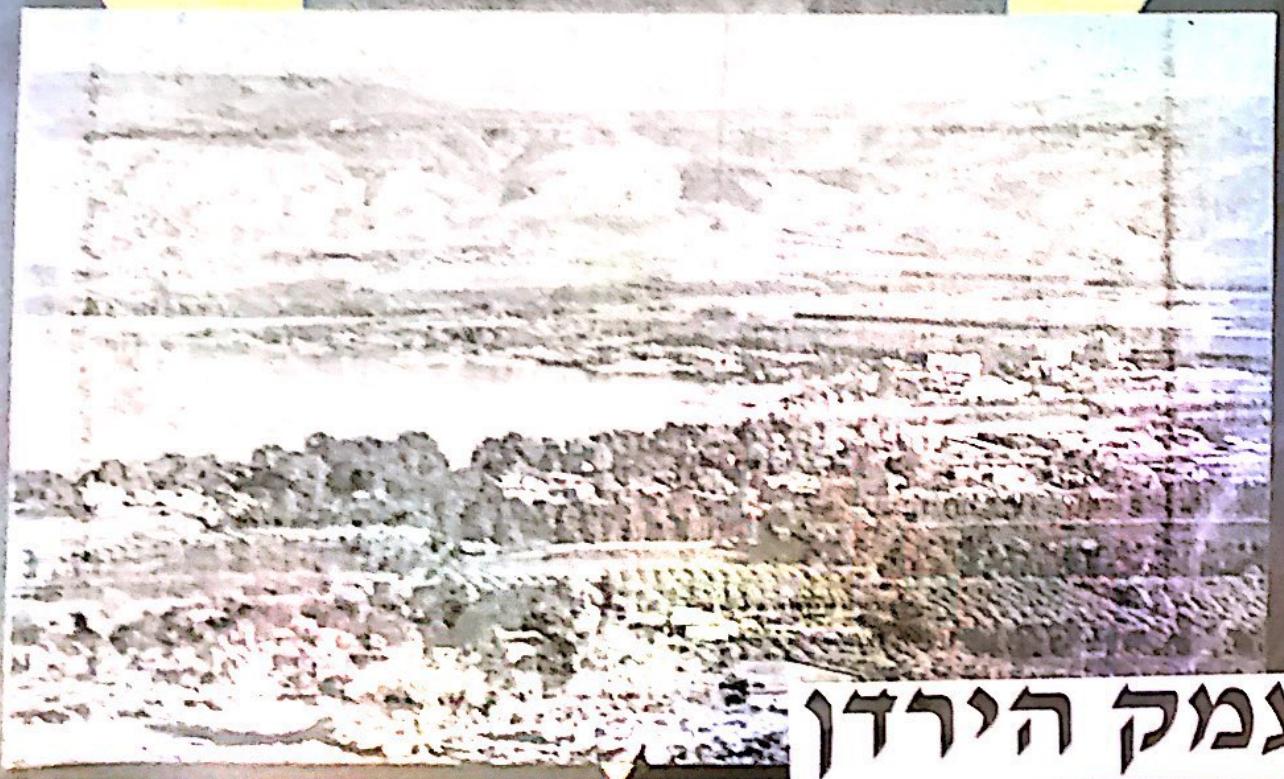
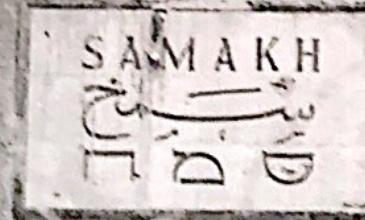
הטמג"ד, צביקה לבקוב, הגיע לפנה"ץ לתחנת המשטרה, על מנת לארגן את ההתוגנות. הערובה היה גדולה, והאנשים אובדי עצות. צביקה ריכזו את המגנים ודרש תגבורת נוספת. המחלקה, שהנחתה בשער-הגולן, אשר לא הותקפה עדין, הוזעה לעזרה, וכן שארית הפלוגה מטבריה. עד שהגיעו התגבורות נזוכה התחנה המשטרה ע"י מגיניה, ונפגעים רבים נשארו בתוכה, וביניהם צביקה. ברגעיהם האחרונים הספיקו עוד לפגוע בכמה כלי רכב.

המצב היה חמור. למעשה, הייתה הדרך לטבריה פתוחה. בדגניות לא היה כל כוח רציני מסוגל לעצור. שרידי הנסוגים מצמה היו שבורים ורצוצים. בשטח שבין המשטרה לדגניה נמצאו נפגעים רבים מן הנסיגת הקטלנית, והאויב המשיך להמתיר את אש.

כשעתים לפני צאת הפלמ"ח, הגיע מברק משער י-הגולן, שהודיע על הכנותיהם ל-פינוטי (מטסדה לא הגעה כל תודעה). מברק תשובה בהול ונמרץ, — שנשלח בחורה, יכו פקודה בפורשת מטפסד הגורה, לא לעזוב את הנקרה, — לא קיבל כל תשובה. שתקשר כל חובן, — לא ענה (אח"כ נחכר), שבעת ההיא כבר פנו שני המשקים ביזביזיהם, מבדיע הדבר, — נדרשו האנשים לחזור למקומות. העניין נהעכט עד לבוקר, יסתהו אנטדי טער-הנולן לקרבת המשק, — כבר נמצאו בו ערבים. שהחצפת זיהה אותם ככפריים. האנשים נסעו למסק שפטנו יצאה, אף על פי שבמקרים זה ערוכה הייתה גבירות לעוזרת רק בשעה 10.30 נכנס הצבא הסורי הסדר לשני המשקים והחלו השוד וההצתות.

אכזר, יצאא בלילה פלוגת הפלמ"ח וניסתה לכבות בחורה את בנין המטטרה, בצווע מרגבת (דוידקה), שהועבה בדגניה והותהווים שפעלו מבית-ירחה. היהידה הצליחה להתגנב ולהפוך את בנין בית-הספר הסטונ. מטעמו להתקרב לבניין המטטרה נפחה אליהם אנדין הבניין ימן הבירוניים שהיו בקרבתו. כמה כלי רכב נפגעו ע"י פיאטים יבקפיי מולוטופ. המטטרה אמונה לא נכבשה, אך לאויב נגרמו אבדות, נראה היה בעליל. שפטינה וסיבסה לא מעט אתلوحיהומנים של הפיקוד הסורי וגרמה לדחית ההתקפה על הדגניות ליום טcka.

בז'ית אספהת התהמלה, נתק, אף מונות ושירותים אחרים למשקים ובעיקר למטתקפים, רבצה על הגוז. לאחר שלא הייתה מסגרת אורחית שתטול על עצמה הילך מן העיל הזה, וכן הדאגה לכידורי הקשר והאישפות אספהת בוגדים וכור (לכעטה, היו כל אנטדי המטקים היילום בכו הוהה). הביעות היו הריפות וברובן נפטרו בתוך לחץ הקרבות, ימנעת הערבוביה קשתה, איפוא ביזטר.

עמק הירדן

באוגוסט 1947 הצטרף קוטי לחבריו להכשרה מגוista (גרעין "ארז") בקבוצת כינרת, אך הוסיף לחולם על עתיד משותף בכיבוש הים. חודש אוגוסט היה החודש החקלאי" בחיו.

בחודש ספטמבר 1947 עוד לפני החלטת האו"ם על הקמת מדינת ישראל, זמן קצר אחרי הגיוס לכינרת הקבוצה, התגייסו כל חברי גרען "ארז" לפלמ"ח. במסגרת הפלמ"ח השתיר גרען "ארז" לחטיבת יפתח-הגדוד השלישי. קוטי, וחברים נוספים, יצאו לקבוץ שמיר לאימונים צבאיים.

ההחלטה על קום המדינה בכ"ט בנובמבר והמלחמה שפרצה בעקבותיה העמידה את עצמאות ישראל בראש סולם העדיפויות. קוטי וחבריו מצאו עצמם עומדים בחזית בגליל עוד לפני ההכרזה הרשמית על "מדינת ישראל". בחודש פברואר, אחורי שהשתתף בקרבות על השיטה בגליל

נשלח קוטי לקיבוץ "דליה" לקורס מפקדי כיתות של הפלמ"ח. בקורס השתתפו עוד ארבעה חברים מגרען. זה היה קורס בן 42 ימים. אחורי הקורס השתתף בקרבות: טבריה, רמת יוחנן, צפת, פיצוץ גשר הבניאס והלייטאני ובכיבוש נבי יושע.

כשעמך הירדן הוועד בסכנה והצבא הסורי פרץ אליו לכובשו, נשלח קוטי עם חבריו לעזרה ליישובי העמק ולהגנה עליהם. משטרת "צמח" הייתה סכנה ובסיס למתקפות. הקרב על המשטרה אור ליום י' אייר תש"ח (20.5.48) היה אחרון בשורת בקרבות בהם השתתף ויום אחרון לחייו. המלחקה צעדה לעבר משטרת צמח. קוטי פקד על כיתתו והאמין ביכולתה לבצע את המשימה. בית הספר לשוטרים, שהיה בתחום המשטרה, נכבש בקרב קצר. בשכנותו - המשטרה: המשטרה.

משטרת "צמח", כמו כל המשטרות שבנו הבריטים בארץ, הייתה מבנה מבוצר. הקירות החיצוניים היו עבים במיוחד. קוטי פקד על החבלן לגשת עם חומר הנפץ כדי להרחב את הפריצה, שנפערה בהתקפה הקודמת. החבלן ניגש, הניח את חומר הנפץ, ניסה להפעילו אך, משומם מה, חומר הנפץ לא פעל. נדרשה החלטה מהירה. כל שנייה של עיכוב הייתה יכולה להיות גורלית.

קוטי, התפרץ קדימה. הזמן היה קצר מידי, האויב הבחן בלוחמים והבין את מטרתם. כשהגיעו קוטי לפריצה, ארבה לו שם מכונת ירייה. הוא נפל בכניסה לפריצה לאחר ל- 20.5.48.

הובא למנוחת עולמים בבית הקברות בדגניה א' ביום 21.5.48 ונכבר בקבר אחיהם. היה בן 18 שנים ו- 4 חודשים.

קוטי היה צער בעל מחשבה בהירה והגיונית, כשר ניתוח ו邏輯 ועם זאת אדם רגיש, צנוע ומצפוני.

הקרב האחרון, בו השתתף, על משטרת צמח לא נרשם כקרב הרואי בתולדות מלחת השחרור. ברבים מספרי קורות אותם ימים אינו מוזכר כלל, אך מהלכו, סיוםו ממשועתו היו ונשארו בלתי הפיכים לkontakte ולבני משפחתו.

פגישתי עם גרעין "ארוז" כמפקד, חלה בחודש נובמבר 1947. היה זה בקיבוץ "שומר" השוכן על הגבול המורח של הגליל. אין זאת, כי יד המקה הטוב היה בדבר שהפיגני וקשרני לקבוצת נערים תוססת זו, אשר זה עתה עזבו את ספסל הלימודים ויצאו להניח יסוד לחים משותפים. סערת המלחמה מתקרבת, ושם לא אל את תוכניותיהם. במקום ההכשרה הנכנסת בעבודה ובמשק - באו אימונים, נשך ומלחמה. בלחת נערים ובהקרבה בלבד נענו כולם כאיש אחד לкриאה. תקופות האימונים, המסעות והקרבות שבאו לאחר מכון חייקו ואייתו את גליוי היושר, החברות והמסירות אשר חברי הקבוצה חוננו בהם. האויב בצפון הוכה ונחדר, השקט הוחזר לגליל. רק הקברים הפוזרים בהרים מעידים על קרבות וגבורה של צבאיי ישראל.

גם גרעין "ארוז" שילם בدم חבריו بعد גאות הגליל. על חברים אלה רצוני לייחד את כתיבתי, למען ישאר זכרם בקרבונו.

הראשון בנופלים היה מאיר כהן.

השני - היה עמוס בן פורת

השלישי בין הנופלים היה יקותיאל פונט (קוטי).

לדמותו של קוטי

מצפון ומוסר אנושי, שרונות וחיפוש דרכים, אלה היו התכונות העיקריות שציינו את קוטי. בغالל תוכנות אלה זכה הראשון לתפקיד במחלקה. הקבוצה מאמינה בקוטי וכן גם אני. מתוכח חריף שככל, עומד בעקשנות על דעתו, אינו מותר בעיקר ברגע שהדבר נוגע למוסריות ולמצפון. אזכור בערבי חורף ארוכים, שיחות וויכוחים בחברה, בהם עמד קוטי לא פעם ייחידי מול הקבוצה והגן בעקשנות על דעתו. בהגion הסבירו וכוכו השכנוע שלו שינה את דעתות חבריו.

קוטי אינו שיר למתחוכים בלבד. הוא מגשים באמונה כל רעיון הנראה לו כנכון. כך הוא מותר על המשך לימודיו, למורות שרונותיו הרבים, ומתגים עוד בטרם הוציאו צווי גיסות.

כל תפקיד הנמסר לידי הנאמנות - מובהך שיצא לפועל בדיינות מלאה. מפקד כיתה מצוין. דיאקון, דורש הרבה מפיקודיו ואם זאת מסור להם ודואג. קוטי השתתף בקרבות רבים.

כל פעם זועז מחדש מזועזות המלחמה, ולא יכול היה להשלים עם ההכרה שבזועזות אלה. נפילת עמוס בן-פורת, חברו הטוב, הייתה מכיה קשה ביותר עבורו. נדמה לי, שלא התאושש ממנו עד לאותו קרב בו נפל.

יצחק מרחב

(המפקד הראשון של מחלקת "גרעין ארוז" בפלמ"ח)

קינכית אוכלת
המ סינס פילס וו
וככל
פנטזיה בק
המ רכקיאד פֿי מאנץ
אזריכיאד
לאטרא
לאטרא...

